

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemži nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona števil. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah števil. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona števil. 188.

Disciplinarna pritožba.

Dunaj, 25. jan.

Danes so kranjski državni poslanci katoliško-narodne stranke izročili ministrskemu predsedniku baronu Gautschu sledečo pritožbo:

Vaša ekscelenca!

Podpisani poslanci vojvodine Kranjske so prisiljeni, da vložijo proti c. kr. deželni vladi kranjski disciplinarno pritožbo in jo utemelje, kakor sledi:

Objektivno je stvar opisal članek v dunajskem „Vaterlandu“ z dne 15. t. m. pod naslovom „Kranjska deželna vlada krši zakon“. Iz aktov je razvidno, da se dotični članek v vseh bistvenih točkah popolnoma vjema z resnico.

Dokazano je, da je c. kr. deželna vlada v Ljubljani kruto kršila zakon, in moremo celo trditi, da je dotični uradnik naravnost zlorabil svojo uradno oblast.

Vsled kršenja zakona je ena politična stranka izgubila svoj zakoniti uspeh pri volitvi, a druga stranka se more ponašati z uspehom proti zakonu.

Kakor so razmere, ni dvoma, da se je obdolžena zloraba uradne oblasti izvršila z namenom, da trpi škodo katoliško-narodna stranka, h kateri se prištevajo podpisani, in da se ustreže liberalni slovenski stranki.

„Bona fides“ dotičnega ali dotičnih uradnikov je izključena, ker si vendar ne moremo misliti tako brezmejno stupidnega uradnika pri deželni vladi v Ljubljani, kateremu bi protizakonitost dotične razsodbe ne mogla biti jasna. Ako pa je tak uradnik — česar si ne moremo misliti — je s tem brez dvoma dokazal popolno nesposobnost za službo.

Mi ne moremo imenovati gotovega uradnika, ki je to razsodbo zagrešil. Stvar je uradne preiskave, da najde krivca ali več njih in da ga, oziroma jih primerne kaznuje. Dovolimo pa si, opozoriti Vašo preuzvišenost na dejstvo, da je vso odgovornost za dotični obdolženi edolok z dne 28. decembra prevzel c. kr. dvorni svetnik phil. dr. Andrej grof Schaffgotsch v uradnem popravku, ki ga je objavil ljubljanski „Slovenec“.

Pravica in dolžnost je, da mi katoliško-narodni poslanci zahtevamo strogo disciplinarno preiskavo, ker je označeno kršenje zakona škodilo našim koristim naše stranke, in ker nobena stvar ne more v toliki meri izpodkopati javne morale in patriotizma v prebivalstvu, kakor če c. kr. oblasti brez kazni kršijo zakon ter suvereno prezirajo pravico in zakonitost, — torej oni, ki imajo zapriseženo dolžnost, da morajo varovati spoštovanje in pokorščino državnim in deželnim zakonom.

Kot zastopniki ogromne večine prebivalstva na Kranjskem zahtevamo, da se pravica in zakon tudi v tej kronovini izvršujeta nepristransko. Kakor pa kažejo žalostne izkušnje zadnjih let, je to mogoče, ako se gotovim javnim funkcionarjem v deželi kategorično pokličejo v spomin zaprisežene dolžnosti.

In to je ravno v tem slučaju tembolj potrebno, ker je popolna stvarna remedura nemogoča. Razveljavljenje grajanega odloka more namreč povzročiti le nov volilni boj z negotovim uspehom, dočim je označeno

kršenje zakona naši stranki iztrgalo gotovi uspeh, kakor je pokazala dopolnilna volitev dne 12. januarja. Protizakonito stanje, ki je vsled odloka dež. vlade nastalo v kamniškem občinskem zastopu na škodo naši stranki, ostane do razsodbe upravnega sodišča, in te razsodbe pa moremo pričakovati od upravnega sodišča šele po preteku enega do dveh let.

Z ozirom na vse te razloge dovoljujemo si podpisani Vašo ekscelenco nujno prositi:

Naj Vaša preuzvišenost odredi disciplinarno preiskavo v označenem smislu.

Dunaj, 25. jan. 1905.

Katoliško-narodni državni poslanci za Kranjsko.

Slede podpisani.

Državni zbor.

Dunaj, 25. jan.

Vladna izjava.

Že včeraj sem omenil, da bar. Gautsch ni razvil popolnega svojega programa, marveč le prosil potrpljenja in zaupanja Zbornica naj prične z delom, in vlada bo imela dovolj prilike, da označi svojo smer in program. Več tudi ni pričakovala nobena stranka v trenutku, ko se je parlamentarna bolnik le preobrnil na drugo stran. Splošno pa je sodba, da je vladna izjava na desnici napravila ugodnejši vtis, nego na levici. Izenadile so levičarje besede barona Gautscha, da si v češko-nemškem prepornem vprašanju pridrži tudi proste roke. To se pravi: Baron Gautsch si noče „a priori“ vezati rok, da bi moral v vsakem slučaju šele trkati na vrata pri četvorici nemških voditeljev, ako bi hotel prijazneje govoriti s češkimi poslanci. To je za slovanske poslance najvažnejši odstavek v vladni izjavi. Dalje je baron Gautsch obljubil, da hoče posredovati med strankami v onih deželnih zborih, koder je vsled obstrukcije obtičalo delo. Med temi je tudi dež. zbor kranjski. Trditi smemo, da edino le vlada more posredovati med našimi strankami, kar je prejšnja z namenom opustila. Kar je delal dr. pl. Körber v državnem zboru, to je posnel baron Hein na Kranjskem. Plačila dan pa nikdar ne izostane.

Opravičeno je torej upanje, da zbornica do velike noči reši več nujnih predlogov. Medtem bode baron Gautsch izkušal zopet spraviti v tir vprašanje glede češko-nemške sprave, ki naj se nadaljuje v češkem dež. zboru. Ali in kdaj se posreči to najvažnejše in najbolj pereče politično vprašanje, kdo ve?

Obstrukcija pojema.

Začetkom današnje seje je izjavil predsednik grof Vetter, da so razni poslanci umaknili 168 nujnih predlogov. Nerešeni je torej še 13, ki so jih še lani vložili češki radikali Choc, dr. Baxa, Fresl in A. Sehnal ter Poljaka Breiter in dr. Walewski. Poslanca Choca in tovariše so prosili razni znanci, naj umaknejo svoje predloge, ki danes v istini nimajo nobenega smisla. Toda vse zastoj. Že štiri ure mlatita poslanca Choc in dr. Baxa v češkem jeziku prazno slamo glede premembe § 8 brambenega zakona. Poslušajo ju le stenografa, Fresl, Klofač in Sehnal. Ako se ne premislijo, pride zbornica šele bodoči teden do dnevnega reda.

Ob 4. uri sta bila za glavna govornika izvoljena Glöckner in Choc. Prvi se je odpovedal besedi, češ, da noče tratiti časa; sedaj Choc ponavlja, kar je govoril od 12. do 2. ure.

Naši montanisti.

Iz Ljubnega na Staj. 24. jan.

Notica o društvu „Sloga“, ki so jo osnovali 14. decembra 1904 jugoslovanski montanisti v Ljubnem se je morebiti čitala tako, kakor se čita dnevne novice, o katerih drugi dan že nikdo nič ne ve, češ, zopet novo društvo, nov narodni davek, a najbrže le mladostne, brezplodne sanjarije. Ne bom razvijal društvenega programa, niti delavnosti posameznikov, tudi za društveno bodočnost se ne gre, stavi pa na brate svoje samo sledeča vprašanja: „Li niso razmere v rudnikih kranjskih in celega slovanskega juga v nebo upijode? Se li ne mora vsakdo, ki ima samo pičico ekonomskega duha še v sebi zgražati, če vidi s kakim sarkazmom in ironijo se odslovi v Nemčiji vsak tujec, če je še tako zmogen, mi seveda pa imamo vrata na stečaj odprta za vse, kar je tuje? Program, ki ga mora imeti „Sloga“ je tako jasen, kakor je jasno, da se slovanske inženere vseh naših rudnikov lahko na prste sešteje. Lahko pa mi kdo podtakne vprašanje: „Kje jih vzeti, če jih ni?“ Toda bodimo odkriti in vprašajmo se raje: „Kdo je temu kriv, da jih ni?“ Studij je prvič težak, treba je i duševne i telesne energije, drugi traja z obema strokovnjaškima kurzoma sedaj po novem redu pet let, tretjič, in to je glavna točka, podpore nikjer in nikake (razume se samo za Slovence).

Prepričan sem, da bi si izvolilo veliko število slovanskih dijakov ta poklic, ki bi bili sposobni in se z vso vneto posvetili študiju, ako bi imeli upanje za prosperanje; gotovo je, da je vsako leto razpisanih mnogo privatnih štipendij, kateri se pa podeljujejo samoosebni umevno v Pribramu Čehom, v Ljubnem pa večinoma Nemcem, z državnimi pa ni nič boljše, saj se Avstrija vlada nemško in Slovane smatrajo kakor kakšen privešek. — Slovanskemu dijaku bi bilo torej treba velike zaslombe, da bi dobil kak državni štipendij, a te seveda nima. Ali bi ne bilo torej potrebno in jako umestno, da bi mestni očetje in deželni poslanci malo prereševali to vprašanje?

Naloga visokošolcev je, da razjasnijo abiturijentom položaj, v katerem se nahaja jugoslovansko rudarstvo. Brez iluzij naj bi se povedalo, da se bo moral vsakdo, komur sreča ni naklonila materijelnih sredstev, boriti z velikimi težavami. Odločno sem pa za to, da pohajajo Jugoslani na ljubensko akademijo, in to zato, ker se nož nabrusi le ob ostrem kamnu. Zlasti Slovencu nič ne škoduje, ako se ga malo prezira in psuje, se mu bo vsaj prebudil ponos in narodna zavest, ki se pri mlajših, že v službi se nahajajočih gospodih tako rado izpreminja v popolno indiferentnost. Treba je pa tudi z dokazi prepričati mladi naraščaj, kako velika je karijera, katero naredi lahko v učni stroki, ako ima pogumno srce in umno glavico.

V ultragermanskem mestu se je sešla peščica Jugoslovancov, da zbere vse svoje sile in deluje proti omenjenemu zlu. Petikati se moramo po temnih lokalih, da menjavamo svoje misli in načrte, toda lahko bi stopili na dan zmagonosno, saj smo na naši zemlji, kamor se je vtihotapil naš vrag, ako bi ne bili Slovenci tako hladni in malobrižni nasproti napredujoči mladini.

Nočem žaliti nikogar s temi besedami, ker sem trdno prepričan, da živi med Slovenci še nekaj ljudi, ki ima smisla za tako idejo, kakor je naša. Le nekako neprijetno mi je, če čujem, da vsak dan dohajajo gmotne podpore iz vseh jugoslovanskih dežel, samo ne iz Kranjske.

Tudi Slovenci željno stegajo roke po hrvaških, srbskih, bolgarskih časopisih, kaj se pa godi na naši lepi Kranjski, tega ne vedo; razumevno je, da si dijak, ki se bori z dnem, ne more držati časopisa. Toda rudar se ne boji ničesar, v jeklenem srcu mu živi geslo: Naprej!

Revolucija v Rusiji.

V torek.

Peterburg, 25. jan. Nemiri so se pričeli včeraj iznova. Vojaki so zopet streljali in konjenišvo je naskočilo opetovano množico. Vojaške čete so dobile ojačenja iz Revala, Minskega in drugih krajev. Vsak mož je imel 30 ostrih patron. Zopovedano jim je bilo, naj pri najmanjšem povodu prično takoj streljati. Vsak, kdor se zoperstavi vojakom, mora biti ustreljen.

Včerajšnji dan. — Položaj v Peterburgu mirnejši.

Berolin, 25. januarja. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Peterburga: Danes ima mesto zopet staro sliko, samo po cestah korakajo male vojaške straže. Vsako zbiranje je najstrožje prepovedano. Z najstrožjo ostrostjo se izvršuje diktatura. Vse oblasti nepriljubljene in nemirne osebe so izgnali iz Peterburga. Ponoči je bilo izvršenih več roparskih napadov in oplenjenih mnogo prodajalnic. A tega niso storili stavkujoči delavci, marveč sodrga. Ponoči je bilo čuti v raznih delih mesta mnogo streljav, a streljalo se ni na stavkujoče, marveč proti roparskim tolpom peterburške sodrga. Na več tovarnah so bili pribiti lepaki, ki so naznanjali, da se bo v nekaj dneh zopet pričelo delati.

Berolin, 25. januarja. Neki peterburški bankir je brzojavil, da je v mestu nastal zopet mir in se deloma tudi v tovarnah zopet dela. V Peterburgu bivajoči tajni svetnik Schöller, ravnatelj „Diskontne družbe“, je rekel, da so bila brzojavna poročila časnikom o peterburških nemirih nekoliko pretirana.

Pariz, 25. januarja. „Matin“ poroča, da so bili včeraj v peterburških predmestjih zopet nemiri. Boje se, da nastane lakota. Delavci že stradajo.

Peterburg, 25. januarja. Pretekla noč je bila mirna, le na Vasiljevem ostrovu je bilo čuti streljanje. V peterburškem delu mesta so celo noč krožile vojaške straže, ki so vsakega ustavile in izpraševale. Delavske čete so korakale po glavnih cestah do polnoči. Danes so zatvorjene prodajalnice in po cestah krožijo vojaške straže. Splošno je danes mesto mirno. Izvemži „Vladnega vestnika“ še ne izhajajo časopisi. Na višjih učiliščih danes ni predavanj. Vsi profesorji politehniške so se z rektorjem udeležili pogreba v nedeljo padlih dijakov in delavcev. V Nerkijevo ladjedelnico so danes prišli delavci in sprejeli zaostalo plačo. Bili so popolnoma mirni.

Pariz, 25. januarja. Iz Peterburga poročajo, da je mnogo ljudi poslalo svoje družine v Helsingfors in druge kraje, kamor še ni seglo valovje revolucije. Elektrarne vodijo sedaj vojaški elektrotehniški. Vse strategične točke v mestu so zasedene od vojaštva. Da revolucionarjem ne upade pogum, za to skrbe vedno nanovo dohajajoča poročila o nemirih v vseh delih države. Tudi Finci so oboroženi in so se uprli. Njihov cilj je isti, kot delavski: ustava.

Nesrečne žrtve vstaje.

Peterburg, 25. jan. Danes ponoči so pokopali žrtve iz Marijine bolnišnice so nesli 40 priprostitih krst z mrlci na pokopališče. V svitu bakelj je bil prizor grozen. Med pokopanimi sta bila tudi dva dijaka v mrtvašnicah peterburških bolnišnic se vrše pretresujoči prizori. Več oseb je iz obupa izvršilo samoumor. Vse bolnišnice so prenapolnjene z mrtvimi in ranjenci tako, da morajo odklanjati sprejem bolnikov. Na Vasiljevem ostrovu, kjer so bili boji na barikadah, leži veliko ranjencev v zasebnih stanovanjih. V bolnišnicah leže ranjenci tudi na tleh. Pogled v te prostore je strašen, ker se vidijo razbite glave in obrazi z izbitimi očmi, težko ranjene, ki vsled bolečin krčevito stiskajo pesti. — V neki bolnišnici so

zblaznele tri ženske, ker so dobile v njej svoje umirajoče može.

Dva lista v Peterburgu.

Iz Peterburga poročajo 24. jan.: Za karakterizacijo sedanega položaja naj služi to, kako se tiskata v Peterburgu sedaj edina dva lista, ki se izhajata. Ta lista sta „Vladni vestnik“ in pa „List mestnega glavarstva“. „Vladni vestnik“ se je doslej tiskal v poslopiju notranjega ministrstva. Ker pa so se razširjale vesti, da se namerava dinamični napad na to poslopje, so prepeljali tiskarne v izbornu zavarovano poslopje državne banke. „List mestnega glavarstva“ stavijo in tiskajo kaznjenci.

V Rusko-Poljski vre.

Iz Vratislave poročajo, da je v ruski Poljski opaziti, da vedno bolj vre, kar ima revolucionaren značaj. Prebivalstvo na deželi je že večinoma oboroženo, ker se je že poldrugo leto sistematično vršilo vtiho-tapljanje orožja. V krogih nezadovoljnih elementov, posebno od gibanja navzete poljske „šlahte“, je večkrat slišati ironično opazko, da se prebivalci ruske Poljske bolj pripravljajo za splošen upor, ko Rusi v sedanji vojski z Japonci.

„New York Herald“ je izvedel od poljskega zaupnika v Filadelfiji, da je poljska vstaja s središčem v Varšavi neizogibna. Poljaki imajo v Svisci skrbno spravljeno revolucionarjski zaklad treh milijonov dolarjev ter številne oborožene organizacije na ameriških tleh, ki se bodo kmalu mobilizirale. To vest je baje potrdil Ignacij Wendt, urednik nekega poljskega ameriškega lista.

Senzacionalne aretacije.

Peterburg, 25. januarja. Tu so se pričele aretacije. V noči od 23. na 24. t. m. je bil aretirani profesor Korejev, znani zgodovinar; dalje so aretirani: pisatelj Pošehnov in Anenskij, ter občinska zastopnika odvetnika Kedrin in Sejtnikov.

Stavka v Peterburgu.

Iz Peterburga se poroča, da stavka delavstva 28 obrtnih podjetij. Dne 20 t. m., pravi isto poročilo, je bilo 40.000 stavkujočih, ne pa 400.000, kar je bila pomota pri brzozjavu. Iz imen tvrdk se vidi, da je prizadet od stavke v prvi vrsti inozemski kapital.

Po deželi.

Dunaj, 25. januarja. Iz Odese poročajo, da se je pričela stavka in vstaja.

Krakov, 25. januarja. „Nova Reforma“ poroča iz Lodza, da je prebivalstvo grozno razburjeno. Pri zadnjih krvavih izgredih je bilo zaprtih 61 oseb. Ker so z jetniki v zaporu ravnali jako kruto, je imel vstaški odbor tajno sejo, v kateri so obsodili več visokih dostojanstvenikov na smrt. Namestu pouličnih bojov so sklenili povzročiti dinamitne napade, ker se pri teh prelije manj krvi in ne pade toliko žrtev vstaške stranke. Stanovanja višjih uradnikov straži vojaštvo.

Berolin, 25. januarja. Iz Revala brzozjavljajo: Delavstvo je izjavilo, da soglaša z vstaši in je proglasilo splošno stavko. Nemirov do sedaj ni bilo.

Kičenev, 25. januarja. Med večerajšnje dobro obiskano gledališko predstavo je bilo čuti klice proti vladi in z galerij so metali letake med obiskovalce. Nastalo je razburjenje. Oblasti so zaprle dvajset oseb, med njimi štiri židovske vojsake.

Pariz, 25. januarja. „Petit Parisien“ poroča in Peterburga: Poročila iz Moskve so vedno bolj resna. Če vzbuhne tudi v Moskvi vstaja, bo to neizmerno vplivalo v celi Rusiji.

Peterburg, 25. januarja. Vstaško gibanje je razširjeno do državnih mej. V mnogih mestih so morali iz gostiln odstraniti carjevo podobo, da je niso razkačeni gosti poteptali z nogami. Caričino sliko spešujejo povsed.

Peterburg, 25. januarja. V Moskvi in v Varšavi se hitro širi stavka. V obeh mestih ne izhajajo listi. V Kovnem so vstaši zapodili policijo v beg in razrušili policijsko poslopje ter razbili na vladnem poslopiju šipe. Tudi v Odessi je položaj nad vse resen. Vojaška posadka vsled vojske ni velika in rezervisti bodo, če vzbuhne vstaja, pristopili k vstašem.

London, 25. januarja. V Kievu so bili popoldne veliki izgredi. Vstaši so naskočili glavni policijski urad in razbili vse šipe vladne palače.

Saratov, 25. januarja. Delavci v železničnih delavnicah so pričeli stavkati.

Moskva, 25. januarja. Zvečer so imeli odvetniški pomočniki s hoda, na katerem so sklenili zaradi nemirov prenehati z delom za pravde. Po cestah so krožile celo noč vojaške čete, policijske straže in delavstvo, a izgredov ni bilo.

Curiah, 25. januarja. Včeraj zvečer je mnogo ruskih vstaških beguncev odpovalo iz Svice v Rusijo.

Stavka v Peterburgu razbita?

Peterburg, 25. januarja. Popoldne so dobile peterburške ulice staro lice. Cestna železnica že vozi. V Putilovih tovarnah so se pričeli javljati delavci k delu. Kaže se, kakor bi imela obljuba finančnega ministra, da bo boljšana materijalni položaj delavcev nekoliko uspeha. Tudi v dveh peterburških tobačnih tovarnah se dela. Nadalje se je pričel pouk na gimnazijah in realkah.

Vstaja v Radomu.

London, 25. jan. O izgredih v Radomu poročajo: Ko so se spopadli delavci in vojski, je ostalo na mestu mrtvih skoraj 100 vojakov in 3 častniki. Mnogo poslopij so razrušili delavci z dinamitom. Poročilo o krvavem klanju v Peterburgu je došlo v Radom v terek dopoldne in se je bliskoma razširilo. Delavci so takoj vpriporili veliko demonstracijo. Poizkusi policije razkropiti delavce so bili brezuspešni. Delavci so zapuščali delavnice in so priredili spreved po mestu. Klicali so: „Proč s carjem! Proč z morilci malih otrok!“ Oboroženi so bili z železnimi drogi, revolverji in z razstrelilnimi snovmi. Upitje delavcev je razburilo zaprte rezerviste po vojašnicah. S pomočjo delavcev so udrili vrata in se pridružili delavcem, ki so jih burno pozdravljali. Guverner je pozval vojaštvo na pomoč orožništva in policiji. Delavci so se vztrajno ustavljali in njihov voditelj je z revolverjem ustrelil poveljnika prve stotnije, tudi neki drugi častnik je bil težko ranjen. Orožništvo je nato streljalo na voditelja delavcev, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. Priskočili so vojski, da bi ga popolnoma usmrtili. Za ranjenca se je pričel boj, ker so ga hoteli delavci vojaštvu iztrgati. Končno so z bajoneti prepodili delavce od ranjenega voditelja katerega so nato razsekali orožniki v drobne kosce. To je množico tako razkačilo, da je z največjo jezo napadla vojske. V boju mož z možem je padel še en častnik in 40 do 50 vojakov ter še enkrat več delavcev in rezervistov. Popoldne so napadli delavci z dinamitom javna poslopja in jih baje več razrušili. Zvečer so krožile po mestu voj. straže, ki so streljale takoj, če so videle kako gručo. Nemogoče je poročati o številu mrtvih in ranjenih v Radomu.

Nemiri v Helsingforsu.

„Daily Mail“ poroča 24. t. m. iz Helsingforsa: Več tisoč broječa množica je šla danes zvečer z rdečimi zastavami skozi mesto ter pobila okna pri mnogih gostilnah in hotelih. Nemirneži so bili le mladi fantje. Policija je šele pozno posegla vmes in aretovala 50 oseb.

Varšava.

Peterburg, 25. januarja. Dosedanji mestni glavar v Peterburgu, generalni adjutant Fulon je imenovan za generalnega guvernerja v Varšavi.

Car obsojen na smrt.

Pariz, 25. januarja. Pariški preku-cijski odbor, ki je po Plevejem umoru naznanil carju, da mu je sveta njegova oseba, je sedaj obsodil carja na smrt, ker je dal streljati na ljudstvo, katero je imelo miroljubne namene. Delavci imajo dinamit in izdelujejo bombe.

Porotniki štrajkajo.

Peterburg, 25. jan. Pri okrajnem sodišču bi se morala vršiti sodnijska razprava proti morilecem dveh bogatih dam. — Zgovornik in predsednik porotnikov sta izjavila, da ne morejo niti zagovornik in ne porotniki vršiti svojih dolžnostij, ker so preveč razburjeni vsled zadnjih dogodkov. Predsednik je nato odgodil obravnavo.

Razburljiva vest.

Pariz, 25. jan. „Aurore“ poroča, da so se delavci na Vasiljevem or rovu polastili zaloge razstrelilnih snovij. Pričakujejo napadov.

Uporni vojaki.

Peterburg, 25. jan. V nedeljo trije polki niso hoteli streljati na delavce. Zaprti so zato v vojašnicah, katerih ne smejo zapustiti.

Gapon v Moskvi. — Stavka v Moskvi se razširja.

London, 25. jan. Duhovnik Gapon je došel v Moskvo. Neverjetno hitro se v Moskvi razširja stavka. Delavci po tovarnah kar puste ležati orožje in hite k vže stavkujočim tovarišem na cesto.

Zavarovanje zoper plenjenje.

„Daily News“ poroča iz Peterburga, da so se zavarovale proti plenjenju skoro vse tovarne in trgovine v Peterburgu, Moskvi in Rigi z ozirom na sedanje stanje v Rusiji.

Draginja.

Peterburg, 25. jan. Vsa živila so se podražila za 40%.

Casnikarji za reforme.

Peterburg, 25. jan. Minister za notranje stvari Svjatopolk Mirski je zaslil zastopnike peterburških časnikarjev. Naglašali so potrebo svobodnega časopisja in pa zahtevali, naj se skliče kongres zemstev, ker

sta to edini sredstvi, s katerimi bo mogoče pomiriti duhove.

Minister je rekel, da bo proučil prošnjo časnikarjev, a odločiti ne more ničesar, ker spada rešitev v delokrog — Trepova.

Neverjetne vesti.

Peterburg, 25. jan. Različne govorice se širijo po mestu. Govori se, da gorice Carsko selo in da je zato pobegnil car. Nadalje trdijo, da so somišljeniki stavkujočih razdrli 32 km. Sibirske železnice. Vseh govoric ni mogoče dementirati. Neresnična je vest, da bi bila odpotovala carica, tudi vest, da je bil prijet Maksim Gorki, se zanikuje.

Peterburg, 25. jan. Iz Moskve došlo zasebno pismo trdi, da je bil na cesti zaboden veliki knez Sergij. Velika kneginja ni hotela iti z njim na izprehod, ker jo je svaril mestni poglavar in je bila zato rešena.

London, 25. jan. „Morning Post“ poroča, da so vojščaki dveh polkov v nedeljo streljali na drugi polk. Vsled tega je padlo toliko vojakov.

Kaj se je poročalo carju?

Peterburg, 25. januarja. Veliki knez Vladimir je poročal carju, da je bilo v nedeljo 78 oseb mrtvih in 200 ranjenih.

Prestolonaslednik obolel.

London, 25. januarja. „Daily Express“ poroča, da je carjevič obolel za pljučnico. Z Angleškega sta došli dve izurjeni strežnici. Carjev dvorni zdravnik je izjavil, da je carjevič slabotno bolešno bitje.

Kje je car?

Peterburg, 25. januarja. Car je zapustil Carsko selo in pobegnil v Gačino, kjer ima carica mati palačo. V Peterburgu straži palače velikih knezov in ministrov vojaštvo. Iz Londona poročajo, da je car popolnoma potr.

Veliko obsedno stanje.

Peterburg, 25. jan. Pričakujejo, da bo proglašeno veliko obsedno stanje. Knez Svjatopolk Mirski je brez vsakega vpliva. Veliki knez Vladimir je obdan s svetovalci, ki so odločeni za nasilno potlačanje revolucije. Ko se je neka dama včeraj obrnila do Mirskega zaradi njenega v zaporu se nahajajočega moža, ji je rekel: „Zakaj se obračate name? Saj nisem več minister!“

Kartečni strel pri blagoslovljenju vode.

Peterburg, 23. jan. Dognali so, da so imeli pri blagoslovljenju vode resen namen usmrtiti carja. Razun topa, ki je oddal strel s kartečami, sta bila še dva topa nabita s kartečami, a izstreliti ju ni bilo več časa, ker je bilo takoj dano povelje prenehati s streljanjem. Top je sprožil neki prostovoljec. Ko je krogla zadela carjev paviljon, je bil car tako prestrašen, da se je tresel po vsem živctu. Slovesnost so končali nenavadno hitro.

Begunci iz Rusije.

Baden pri Dunaju, 25. jan. Tu sem so došle štiri odlične ruske družine, ki so pobegnile iz Peterburga.

Značilen glas poljskih listov.

„W. Pszczółka“, ki ga izdaja in ureduje o. Stojałowski v 3. številki, piše: Take ustave, kakršno ima Avstrija in Prusija — mi v Rusiji nočemo. Vzroka imamo dva: gospodarski in politični vzrok. Ustava, kakršna je v Avstriji, v Prusiji ali na Francoskem, vpeljala bi v Rusijo ravnopravnost židov in to bi bila velika nesreča za krščansko ljudstvo na deželi in v mestih. Rusija je danes edina država na svetu, v kateri židje ne smejo odirati in goljufati ljudstva; žid v Rusiji ne more kmetu vzeti posestva, žid se ne more naseliti v vas, žid ne more biti sodnik niti uradnik. Ako bi Rusija dala ljudstvu tako ustavo, kakršno imamo v Avstriji, potem bi ne bilo na svetu države, v kateri bi bil človek varen pred židom. Kako znajo židje ljudstvo odirati, vidimo v Galiciji. Židje so bili sicer zmirom nadloga za Galicijo, ali prav odirati so nas začeli šele, ko se je vpeljala svoboda, katero imenujemo konstitucijo. V drugih državah vidimo ravno isto. Povsod v ustavnih državah so pijavke, kakor Rotšildi, Hirši, Bleichöterji in drugi židje, ki kopicijo tisoče milijonov, dočim krščansko ljudstvo propada. — Politični vzrok, zakaj nočemo take ustave, kakršna je v Avstriji, je ta-le: Na Ruskem bi prenehal vladati samovladar ter vsa vlada bi prišla v roke parlamenta. In kako bi izgledal ta parlament? Bili bi v njem Rusi, Rusini, Poljaki, Litvini in še druge narodnosti. Ako pomislimo, da je Rusov 80 milijov, Rusinov 20 milijonov, nekolkto milijonov Litvinov ter Poljakov 10 milijonov, bili bi Poljaki v ruskem parlamentu v veliki manjšini. Vlada bi v njem rusko-rusinsko-litvinska večina, kar bi gotovo ne bilo Poljakom v korist. — Ako ima nameravana ustava prinesiti svobodo veroizpovedanja, enakopravnost vseh jezikov in svobodo vseh prebivalcev — take svobode si mi tudi želimo, ali vse to moramo dobiti tudi — brez ustave.

Petrov dvorec in Carsko selo.

Carjev grad Petrov dvorec je bil sezidan leta 1720. od Petra Velikega po načrtih Leblonda; pozneje ga je razširila Katarina II. Grad je posnet po pariškem Versaillesu. Trinadstropno glavno poslopje je po galerijah v zvezi s stranskimi paviljoni. V krasnem, obsežnem parku, ki obdaja grad, je mnogo umetnih krasnih vodovodov, ki mečejo kviško vodo, kakor v Versaillesu. Okrog gradu se dvigajo hiše, v katerih prebiva dvorao osebje.

Carsko selo je obširen grad, ki ga je sezidal pod Elizabeto in Katarino II. Rastrelli. Sezidan je v rokoko - slogu in je 245 metrov dolg. Na severozahodu ga obdajajo nizka poslopja v polukrogu grajski prostor, ki je zaprt s trojnimi železnimi vratmi. V krasnem, v angleškem slogu prirejenem parku je mnogo glorijskih, slavolokov, kipov, jam, razvalin ter ukusnih mostov, ki vodijo čez krasne ribnike, po katerih plavajo labodi. V Carskem selu je še več krasote, ko v Petrovem dvorcu.

Rusko-japonska vojska.

Zadnja Stesljeva proklamacija.

Reuterjev urad poroča 24. t. mes. iz Čifua: Neki iz Port Arturja došli begunec je prinesel seboj prepis zadnje proklamacije generala Steslja na posadko; datirana je 2. januarja. Proklamacija se ozira na slavne čine posadke ter kaže, kako so Japonci polagoma, a nevzdržno oklepali trdnjavo, tako da bi nadaljni odpor pomenjal umor. — Ni težko, se glasi dalje, umreti za svojo domovino, a dosti pogumen moram biti, da predam trdnjavo, ki je izpolnila svojo dolžnost. Nimamo nobenega brodogaja več, ki bi je morali varovati. Velika armada Japoncev je uničena in se ne bo borila proti Kuro-patkinu.

V hullski zadevi

so se pokazale pri preiskavi mednarodne komisije resne težkoče. Predsedniku komisije, francoskemu admiralu Fournierju se je zahvaliti, da je komisija za nedoločen čas prekinila svoje seje.

Admiral Birilev.

Iz Libave se poroča 24. t. mes., da je admiral Birilev odpotoval v Kronstadt.

Japonske vojaške skrivnosti izdane Rusiji.

Neki angleški podanik, portugalskega pokoljenja, ki prebiva na Japonskem, je bil vstedi izdaje vojaških skrivnosti japonskih Rusiji obsojen na 11 let prisilnega dela.

Napadi.

Tokio, 25. jan. Iz japonskega glavnega stana se poroča, da so Japonci napadli oddelek ruskega topništva, močnega en eskadron na severu od reke Tajcho, ter so jih potisnili iz njihovih pozicij. Japonci so zadobili nekaj konj in orožja. — Neki drugi japonski oddelek je napal ruske utrdbe ter je ubil 20 in ranil 7 Rusov.

Ruski ranjenci v Port Arturju.

„Daily Telegraph“ poroča iz Sangaja 24. t. m., da se v portarturskih bolnišnicah nahaja še 15.000 bolnikov. 500 mož je od kapitulacije že umrlo.

Kitajska odgovarja na rusko noto.

Reuterjev urad poroča iz Washingtona 24. t. m.: Tukajšnji kitajski poslanik je podal ameriškemu državnemu tajniku odgovor Kitajske na ruske pritožbe. Kitajska izjavlja, da ni najmanje prekršila nevtralnosti. Obnašanje Kitajske je splošno mirno, kakor so to zahtevale vlasti. Kitajska je mnenja, da je Rusija že v več slučajih prekršila kitajsko nevtraliteto.

Vladivostoško brodogje.

Vladivostoško brodogje, ki so je popravljali več mesecev, bo sedaj zopet stopilo na bojno pozorišče.

Kakor poroča „Lloyd“ brzozjavka iz Vladivostoka, bosta v kratkem odšli križarici prvega razreda „Rossija“ in „Gromboj“ ter več torpedovk, da ščitijo pred japonskimi napadi parnike, ki se bližajo luki s premogom. Japonska je o akciji vladivostoškega brodogja tudi že pocijena ter pripravljala protiodredbe. Kakor smo že poročali, je admiral Kamimura zapustil Šinbasi, da odide k svojemu brodogju, ki je najbrže že odplulo, da se sreča z Rusi.

Posebno japonsko brodogje.

Tokio, 25. januarja. Mornariški oddelek je naznanil, da se ustanovi brodogje, namenjeno za posebno službo. Podrobnosti še niso znane.

Iz Beneške Slovenije.

20. jan. 1905.

Hudazima. — Že več let ne pomnimo tako hude zime, kot je letošnja. Burja trdovratno priteguje in hudo nadleguje vboje ljudi, ki nimajo dovolj odtelji. Snega je zadnje dni dokaj palo. O silnega mraza je zamrznila celo Nediža. Promet je otežkočen, kar je v škodo posebno voznikom, ki preskrbljujejo Cedad in Videm z

drvami. Pošta, ki vozi od Cedada do Šempetra, vsled močne burje in nakopičenega snega, se je morala včeraj vstaviti kar sredi pota. Konje so odpregli in poštne stvari peš naprej nesli. Upamo vendar, da pride kmalu milejšje vreme.

Tatvina. — Marsikdaj se tu in tam, posebej bliže Furlaniji, sliši o tatvinah. Včeraj so okradli za kakih 650 lir šentlenardskega župana Terliherja.

Za novo župno cerkev. — Pri sv. Lenartu je pred mesecem počil veliki zvon. Župljani so sklenili takej, da si preskrbijo novega in večega. Od zvana misel je prešla na zvonik, zastarel in ne baš trden za velike zvonove. Torej novemu zvonu nov zvonik. A kako naj izgleda stara, nizka, nerodna in pretesna cerkev pri novem zvoniku? Naj bo pa vse novo! Ta misel je pognala dobre kali. Cerkev naj bi bila gotična, pa ne na prejšnjem mestu, ampak bolj pri roci za razsežno župnijo, in sicer pri zgornji Mersi. V ta namen je že zagotovljenih petnajst tisoč lir. Izvrstno in pa tudi potrebno, samo premeščenje utegne napraviti kako razprtijo in otežkočiti izvršitev lepega podjetja. Seveda, ne gledé na komoditeto, najlepše za slikovitost doline bi stala na starem mestu.

Kaj pa z župno cerkvijo v Sempetru, katera tudi je nedostojna velike, prve beneškoslovenske župnije? Pred kakimi tridesetimi letmi je bilo že vse zgovorjeno za novo in že precej gradiva je bilo pripravljene; a reč je nenadoma zaspala. Zadnjič se zopet sliši natihoma o novih namerah. Bode li kaj? Bog daj!

Volitve na Ogrskem.

Budimpešta, 26. jan. Danes so se pričele volitve na Ogrskem. Kandidatov je 800. Liberalna vladna stranka, ki je imela doslej 322 mandatov, je postavila 333 kandidatov, tako da prepušča opoziciji 80 okrajev brez boja. Neodvisna stranka, ki je imela 120 mandatov, kandidira v 203 okrajih, Desidenti, katerih je bilo 26, kandidirajo v 42 okrajih, ljudska stranka katera je imela 20 poslancev, kandidira v 38 okrajih, Banffyjeva stranka kandidira v 26 okrajih, dočim je imela doslej le pet poslancev. Razne nemažarske narodnosti ki so imele šest poslancev, so postavile kandidate v 56 okrajih, socialisti v 100 okrajih, a socialistični kandidati baje ne bodo dobili mnogo glasov. Tudi šest „divjakov“ kandidira. V volivnem boju je bilo do včeraj popoldne sedem mrtvih.

Francosko ministrstvo Rouvier.

Combov naslednik ima burno preteklost. Rojen je bil l. 1842 v Aixu v Provenci. V svoji mladosti je bil trgovski pomočnik. A ko je izbruhnila l. 1870 vojska med Francosko in Nemčijo, se je jel z vso vnemo udeleževati političnega življenja. L. 1871. je bil izvoljen v narodni svet Od l. 1876. nadalje je član zbornice. Udeleževal se je zlasti razprav pri rešitvi finančnih in narodno-gospodarskih vprašanj. Gambetta je Rouvierja imenoval za trgovskega ministra meseca novembra 1881, a je odstopil že 26. jan. 1882. Pozneje je bil večkrat minister in nekaj mesecev celo min. predsednik. L. 1892. je odstopil, ker je bil zelo prizadet v zadevi Panamskega prekopa, a ker je sodnija ustavila proti njemu sodnijsko postopanje, je bil 20. avgusta l. 1893. zopet izvoljen za poslanca.

Položaj na Srbskem.

(Brzobjavno poročilo „Slovenca“.)

Belgrad, 26. jan. Vlada je včeraj povodom grdenja „Srbije od strani tujega časopisa izjavila, da je bil min. predsednik Pasić pri kralju in kralj je izjavil, da to grdenje ne bo imelo niti najmanjšega vpliva na tok državnih poslov, katerih podlaga bo vedno ostala v ustavi in parlamentarnem redu. Klub vladnih radikalnih poslancev je izrekel vladi zaupanje.

Bolgarski knez v Berlinu.

Berolin, 26. jan. Jutri ob 10 uri popoldne se pripelje sem bolgarski knez Ferdinand. Sprejet bo z vojaškimi častmi. Na kolodvoru ga bo čakal cesar Viljem. V Berlinu ostane do 29. jan. Spremljalo bo kneza več bolgarskih častnikov. Z ozirom na homatije na Balkanu pripisujejo temu potovanju velik političen pomen.

Syvetonava aféra.

Preiskovalni sodnik Boncard je ustavil preiskavo o Syvetonovi smrti. Oče Syvetonov, ki je podal kazensko ovadbo, je dobil rok 24 ur za priziv, katerega je tudi izročil. Ako se prizivu ne ugodi, kar je pričakovati, potem pade vsa ta aféra, ki je povzročila toliko polemik ogorčenosti in prepira. Listi pa s tem niso zadovoljni, ampak pišejo še vedno naprej z neumorno pridnostjo.

Štajerske novice.

Šoštanjске volitve, zakaj so bile razveljavljene? Kakor se je v listih že poročalo je c. kr. štajersko namestništvo volitve v obč. zastop. šoštanjski razveljavilo in se je v nekaterih nemških listih tudi že poročalo da je dalo povod k temu postopanje slovenske volilne komisije. Takoj po volitvi pisalo se je, da so se go-dile grozne nerednosti, da so se volilci siloma zadržali, da so bili opravičeni volilci zavrženi, da se politična oblast kljub protestu od nemške strani ni pobrigala za vzdrževanje reda in miru. Danes smo v prijetnem položaju poročati na podlagi oficialnih dat, zakaj se je vlada čutila prisiljena volitve razveljaviti: Neka Ana N. je bila vsled ovadbe čevljarja Mačk obsojena zaradi prestopka tatvine z obsodbo okraj. sodišča v Šoštanju od 7. aprila 1904 na petdnevni zapor. Nemci so zahtevali, naj se ta volilka iz imenika volilcev črta, a reklamacijska komisija temu zahtevku ni mogla ugoditi, ker dotična razsodba z ozirom na vložen vzklic ni bila pravomočna. Pri prizivni obravnavi dne 19. maja 1904 je bila razsodba prvega sodišča potrjena, vsled česar se je imenovana volilka v smislu § 3 o. vol. reda iz imenika uradno črtala. To in le to uporabila je visoka vlada kot razlog za razveljavljenje šoštanjskih obč. volitev, katere so po celem slovenskem Štajerju vzbudile toliko pozornosti.

š Bralno in pevsko društvo „Maribor“ ima v nedeljo, dne 29. jan. ob 8. zvečer svoj redni občinski zbor v društvenih prostorih v „Nared. domu“.

Dnevne novice.

Baron Hein. Dunajska „Zeit“ je priobčila včeraj tole neverjetno vest: Kranjski državni poslanci so danes odmerodajne osebe dobili v državnem zboru zagotovilo, da bo deželni predsednik kranjski, baron Hein, v najkrajšem času odpoklican. — Uradni korespondenčni urad brzobjavlja danes, da poroča vladni „Fremdenblatt“: Vesti, da bo odpoklican kranjski deželni predsednik baron Hein, so neosnovane.

† Prof. Vavru. Včeraj je umrl v ljublj. „Leonišču“ prof. g. Ivan Vavru v 73. letu svoje starosti. Na stotine in stotine je onih, katere je vzgojil in ki so ga spoštovali. Zibelka mu je tekla l. 1832. na Češkem v Ljubljani je služboval od l. 1850. do l. 1887., ko je stopil v stalni pokoj, v katerem je živel nad 17 let. Bil je ustanovitelj „Slovenske Maticice“ ter odbornik od prvega njenega početka, torej nad 40 let. Bil je soustanovnik „Sokolov“, v mlajših letih izboren telovadec. Dokler je bil še čil, je vsako leto obiskoval svojo češko domovino, katero je ljubil iz vsega srca. Bil je tih, resen profesor, kateri se je svoji stroki posvetil s polnim ognjem, izredno taktnege vedenja, konservativnega mišljenja Klasičen filolog je vzgojil veliko mož, ki so sedaj na odličnih javnih mestih. V družbi je bil jako prijeten družabnik, posebno iskrena prijatelja sta si bila s pokojnim Praprotnikom. Zadnja leta se javnega življenja ni aktivno udeleževal, prihajal je pa redno k sejam „Maticice Slovenske“. V svoji oporoki je volil: Dijaškemu podpornemu za kladu l. drž. gimnazije 200 K, „Maticici Slovenski“ 200 K, dijaški kuhinji 200 K, Marijanišču 200 K, „Ciril in Metodovi družbi“ 200 kron, češki „Ustredni Matici Školski“ 200 K, Lichtenturnovemu zavodu 200 K, vse svojo knjižnico l. drž. gimnaziji, kjer je služboval 28 let. Dvema sorodnikoma na Češkem je volil vsakemu po 1000 K, glavni dedič je pa dijaška ustanova, katera se ustanovi za njegove sorodnike na Češkem. Pogreb plemenitega moža bo jutri ob 4. uri popodne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu. N. v. m. p!

Tvrdba Kleinmayr & Bamberg pošilja duhovnikom račune za Vojanove pesmi za Aškerčevega „Trubarja“, katerih ni nikdo naročil, ampak so se le na ogled poslali. Najpreje povdarjamo, da je bilo od tvrdbke zelo netaktno, pošiljati duhovnikom knjige, ki sramoté duhovski stan, take knjige naj plačujejo liberalci. Drugič pa tvrdbki povemo, da če še sama tega ne vé, da ni nikdo dolžan plačati tistega, česar ni naročil, niti na svoje stroške vrniti.

— **Iz Trsta** se nam poroča: Socialistiška stranka vabi za nedeljo vse delavstvo na protestni shod zoper carja.

— **Litijske novice.** Sava za mrz uje. Da je res huda zima letos, se

uvidi iz tega, da je jela pretečene dni Sava zamrzovati. Dne 24. t. m. je na raznih krajih zamrznila. — V S a v o je šla. Dve pri tukajšnji tvrdbki Löbinger in Bergmann službojuči osebi sta se začeli pripraviti med seboj v tem sporu sta ena drugi očitale razna nepoštena dejanja, namreč tatvino. Tvrdbka je takoj odpovedala eni službo. Ta je pa vsa obupana, brez denarja, brez službe in osramočena šla v Savo. To je zapazil njen ljubimec ter je zoper njeno voljo potegnil iz mrzle kopelji. — Splošna želja je, da omenjena tvrdbka postopa milejšje proti slovensko mislečim uslužbencem, ker drugače bomo prisiljeni marsikaj poročati o nemškutarstvu te tvrdbke v naredni Litiji. Toliko za danes.

— **Mestna mesnica v Gorici.** V nedeljo je bila otvorjena mestna mesnica v Gorici. Meso se prodaja l. vrste: sprednji deli za kg. 1 K 44, zadnji deli 1 K 28; II. vrste: sprednji deli 1 K 36, zadnji 1 K 20. Mesarji prodajajo tako meso po 1 K 60 in 1 K 36. Razpečalo se je takoj prvi dan mnogo mesa.

— **Nesreča v tovarni.** V litijski predilnici je stroj prijel za roko delavca Jurija Okorna ter ga nevarno poškodoval.

— **Krka zamrznjena.** Vsled silnega mraza je Krka popolnoma zamrznila. Če bo mraz še nekaj časa trajal, se bo lahko po Krki drsalo.

— **Samoumor radi očetove smrti** je izvršila v Trstu 19letna Ritta Suttora. Po noči se je zastrupila.

— **Umrl** je v Črnem vrhu nad Idrijo dne 24. januarja po kratki bolezni mnogoletni občinski tajnik in pismonoša Štefan Pirč. Znan je bil daleč po okolici. — N. v. m. p!

— **Naši vojaki v Zagrebu.** Vsa zagrebška infanterija je odšla na Ogrsko. V Zagreb so se pripeljali vojaki 47. pešpolka iz Maribora.

— **Politično društvo „Edinost“ v Trstu** ima v nedeljo občinski zbor, na katerem je tudi točka „Tržaški Slovenci in vseučiliško vprašanje“.

— **Smrtna kosa.** Sinoči ob 10. uri je umrla v Srednji vasi pri Goricah Ana Rebol, po domače Štrukljeva mati, v starosti 87 let. Pokojnica je bila daleč okrog znana kot „dobra mati“ ubogih in sirot. Pogreb bo v soboto ob 10. uri popoldne.

— **Če se preveč kuri.** Iz Mirne se nam poroča: V vasi Zabrdje pri Mirni na Dolenjskem je dne 24. t. m. ogenj vpepelil hišo Blaža Smrekarija, p. d. Brentarja. Ogenj je nastal, ker je stari oče v „štibelc“ preveč zakuril v železno peč. Posestnik je reven Zavarovan je bil pri „Vzajemni zavar. v Ljubljani“.

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je po kratki bolezni v Lipiku v Slavoniji umirovljeni primarij in vodja bolnice g. dr. Andrej Gregorič, brat primarija g. dr. Vinko Gregoriča v Ljubljani. — Naše iskreno sožalje!

Ij Umirovljenje. V zadevi policijskega svetnika g. Fr. Podgorška je imet včeraj obč. svet tajno sejo, v kateri je bil Podgoršek upokojen. G. Podgoršek bo dobival pokojnine 1040 gld. na leto.

Ij Deželna vinska klet. Tudi sinočnojno vinski pokušajo je posetilo mnogo domačih in tujih obiskovalcev, ki so precejnevali novodošle vinske vzorce. K zadnji notici nam je še pripomniti, da se dobi razun na Vipavskem in v Belokrajini tudi v mokronoškem okraju, v St. Janžu, Malkovcu, Tržišču in bližnjih krajih prav veliko in cenega vina, ki je posebno sposobno za mešanje z milejšimi in malokislimi vini.

Ij Opekel se je. Predvčerajšnjim je prišel neki tat v prodajalnico g. Blaža Jesenkota na Starem trgu in si hotel nakupiti več reči. Nobena reč mu pa ni tako ugajala, kakor moške hlače, ki jih je stisnil pod suknjo in odšel s pripomnjo, da mu nič ne ugaja. Ker tat ni imel hlač zavutih, je nehote zavil v prodajalno Jesenkovega sina gospoda Rudolfa in prosil, naj mu zavije hlače. Sin je pa očetove hlače spoznal in tatu vprašal, zakaj mu ni oče sam hlač zavil. Tat se je pa pri tem tako prestrašil, da jo je popihal naglih nog iz trgovine.

Tatvina. Sinoči so bile gledališkemu igralcu gospodu Viktorju Hünnerbeinu iz garderobe ukradene tri srebrne ure, vredne 80 kron.

Ij K volitvam na Ogrsko se je včeraj zopet odpeljalo 150 mož in 6 častnikov 27. pešpolka. Sli so v Kiss Szell.

Ij Ogenj radi nahoda. Hud nahod je imel dne 20. t. m. kontorist F. M. Ker ga le ni mogel prejeti, mu je baje nekdo svetoval, naj duha dim tlečega traka. M. je to tudi storil, potem pa vrgel še tleči trak v omaro, kjer se je vnelo perilo. V drugi sobi so potem začutili smrad in šli pogledat v M. ovo sobo, kjer so ogenj pogasili.

Ij Premoga primanjkuje v Ljubljani. Poroča se nam, da gospodinjice v zunanjih predmestjih ne morejo dobiti

po dva, tri dni premoga, ker ga hlapci v te dele mesta niti ne pripeljejo, rekoč, da ga nimajo dovolj. Temu nedostatku naj se odpomore, saj je premog itak dovolj drag!

Ij Obe nogi si je zlomil hlapec pri g. Treotu Franc Pintar. Prišel je tako nesrečno pod voz, da sta se mu obe nogi zlomili.

Ij Na Rakovniku se bo obhajal slovesno praznik sv. Frančiška Saleškega v nedeljo, dne 29. t. m. V kapelici bo cel dan izpostavljeno Najsv. katero bodo vrstoma častili gojenci — sal. sotrudniki in sotrudnice. Ob pol 8. uri zjutraj je sv. maša in skupno sv. obhajilo, ta dan s popolnim odpuškom. Zvečer po blagoslovu se razvije v gledališču običajni shod sal. sotrudnikov pod predsedništvom č. g. dr. Janeza Janežiča. — Glavni govor ima letos č. g. Peter Žužek družbe Jez. Med točkami svira godba gojencev. Vstop je dovoljen samo odraslim in je brezplačen; dajale se bodo na porti vstopnice samo radi reda.

Ij Izgubljene in najdene reči. G. sodni oficijal Anton Prijatelj je našel srebrno uro s častniško verižico. Juljana Leničeva je izgubila zlat prstan z rdečim kamnom. Anton Graper je pa izgubil srebrno moško uro z dvojnimi krovom.

Iz brzobjavk.

Belgrad, 26. januarja. V Belgrad se je povrnil avstrijsko-ogrski poslanik dr. Dumba.

Essen, 25. januarja. Danes stavka v premogokopih ob Ruhri izmed 243.872 delavcev 194.856 mož.

Berolin, 25. januarja. Nemški državni zbor nadaljuje razpravo o poštnem proračunu. Katoliški centrum je predlagal, naj vlada imenuje komisijo, v kateri naj bo tudi 7 poslancev, ki se bo morala pečati z delavskimi razmerami v premogokopih.

Razne stvari.

Najnovije.

Telefonske gospice štrajka jo. 200 telefonistinj Keystone Co. v Philadelphia, Pa., sicer ni organiziranih, vendar pa ločijo pravo od nepravega. Da si zagotove polapraznike, katere imajo vsako drugo soboto, so pričele enostavno stavkati in so tako v par minutah dosegle vse, kar so želele. — Obsodbo gospe Hervey na štiri mesece ječe je najvišje sodišče potrdilo. — Pogorelo je v Budimpešti četrto tovarne skroba „Union“. Skoda je velika. 11 oseb se je pri gašenju ponesrečilo. — Drama na pokopališču, Da Dunaju je na centralnem pokopališču žena knjigotročka Schuba svojskega moža in nato še sama sebe ustrelila. Vzrok beda. — Kje je Kecske-methy? Na Dunaj je došla brzobjavka, da je Kecske-methy stanoval v okolici Singapore. Ponesrečilo se mu je, da je pobegnil. — Donava zamrznjena. Donava pri Zemunu je tako zamrznila, da je mogoče priti čez zamrznjeno reko iz Belgrada v Zemun. — Umrl je v Bambergu na Nemškem nadškof dr. Schock. — Potres so čutili po Srbskem. — Zblažnel je veselja na Dunaju slašičarski pomočnik J. Wolf, ko so mu povedali, da mu je žena povila otroka. — Morilka Klein je preklicala vse svoje dosedanje izjave. Sedaj dolži umora svojega moža. — Operne predstave po telefonu. Na norimberški razstavi l. 1906. bode taka telefonska zveza za monakovsko dvorno opero, da se bo lahko pri telefonu poslušalo na razstavi operne predstave dvorne opere. — Velika klavnicna na Dunaju. Dunajski občinski svet je odobril načrt za zgradbo velike klavnicne na Dunaju. — Umrl je veliki mojster malteškega reda knez Cechi a Santa Croce. — Zavravnatelj c. kr. poštne-hranilnične urada na Dunaju je imenovan ministrski svetnik dr. Rudolf Schuster pl. Bonnot — Trikratnik rop Iz Belagrade poročajo, da so v minoli noči neznanzi zločinci v Palanki umorili bogatega trgovca Maticia, njegovo soprogo in njegovega slugo

Dr. Lueger o uporabi vojaštva pri ogrskih volitvah.

Dunajski župan dr. Lueger je imel shod, na katerem je med drugim tudi govoril o političnem položaju v Avstriji in na Ogrskem. Rekel je, da bodo nastale na Ogrskem take razmere, kakor so sedaj na Ruskem, samo v manjšem obsegu. Značilno je, da mora Avstrija k takozvanim „svobodnim volitvam“ na Ogrskem pošiljati vojaštvo. Mažari jemljejo avstrijske vojake, ker ne zaupajo svojim vojakom. Vedno naglašajo Mažari, da ne potrebujejo Avstrije. Kakor se vidi, potrebujejo avstrijskih vojakov. Ministrski predsednik grof Tisza je rekel, da mora dobiti Ogrska vodilo vlogo v mona hiji. Pri tem imamo pač pravico izpregovoriti besedo tudi mi in ne dovoliti, da se vlada in razpolaga z našim denarjem preko naših glav!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 27. jan. Včeraj so češki radikalci nadaljevali v drž. zboru svojo obstrukcijo z nujnimi predlogi do četrta na 11. uro zvečer, ker je bil sprejet Grossov predlog naj se razprave ne prekine in odklonjen Freslov predlog, naj se sejo zaključi. Baxa je zahteval, naj ne poučujeje v vojaških šolah zemljepisja in zgodovine častniki, ampak dotični strokovnjaki; Choc splošno in enako volilno pravico, Baxa podpora čeških manjšin. Baxa je češki govoril več ur. Češki radikalci in narodni socialci so upili, psovali predsednika in Gautscha. Fresl je kričal: „Mi Vas bomo že naučili!“ Za Baxom je utemeljeval Fresl četrti nujni predlog te skupine. Govoril je češki, potem pa govor še nemški tolmačil. Malik je protestiral, da češki radikalci govore tiho, ker se lani tega njemu ni pustilo. Naposled se je izvršil med večino in češkimi radikalci kompromis, da se seja zaključi, ako češki radikalci puste, da bodo njihovi predlogi v prihodnji seji t. j. danes lahko vsi obravnavani. Nujnost vseh predlogov čeških radikalcev je bila odklonjena. Konec seje je bil po 11. uri zvečer.

Dunaj, 26. januarja. V današnji seji državnega zbora se nadaljuje z rešitvijo nujnih predlogov čeških radikalcev. Na njihov predlog so se morale došle vloge čitati dobesedno, kar je pa trajalo le malo časa. Rešiti je še 10 nujnih predlogov.

Dunaj, 26. jan. Vloženih je več interpelacij. Oglašanih čez 30 govornikov.

Budimpešta, 26. jan. (Kor. ur.) O državnozbornskih volitvah je znano doslej 65 soglasnih volitev. Od teh je 34 liberalcev, 13 Košutovcev, 5 ljudske stranke, 1 Banffyjeve stranke, 8 desidentov, 2 divjaka.

Budimpešta, 26. jan. Kolikor je doslej znanih volilnih izidov, se ni stanje strank posebno izpremenilo. Tisza je zmagal proti Juliju Andrassyju s 50 glasovi večine.

Berolin, 26. jan. Stavka na Ruskem se širi. Tudi izobraženi stanovni drže z delavci. Mnogo časnika in delavskih voditeljev je zaprtih. Aretirajo jih ponoči.

Peterburg, 27. jan. (K ur.) Proklamacije, katero je izdal generalni guverner po carjevem naročilu, poziva delavce k miru, povdarja vladno skrb za delavstvo in pravi, da sedaj vlada izdeluje postavo za skrajšanje delavnega časa in da bo dobila način, kako se bi omogočilo ljudstvu posvetovati se o svojih zadevah in jih sporočiti vladi.

London, 26. januarja. Iz Peterburga javljajo: Iz Finske je došlo potrdilo o ne mirih. Ljudstvo tam ima dosti orožja. Policija zapira razne odličnejše osebe.

Moskva, 26. januarja. Doslej je bilo ustavljeno delo v 50 tovarnah, a stavkalo je 30.000 delavcev. Popoldne se je vršil mal boj, ko je vojaštvo razganjalo delavce.

Dunaj, 26. januarja. Vest, da je Avstrija sklenila z Rusijo dogovor, po katerem bi morale naše čete na pomoč Rusiji, je izmišljena.

Peterburg, 26. januarja. Stavkajočim delavcem se je naznanilo, da kdor ne pride v petek na delo, izgubi zaslužek. Bilo je mnogo hišnih preiskav.

Lvov, 26. januarja. V Varšavi in Lodzu je do 50.000 brezposelnih delavcev.

Turin, 26. jan. Tukajšnja „Stampa“ je dobila iz Peterburga poročilo, da je pravo število mrtvih od nedelje do torka 1000. — Brzojavka je rabila iz Peterburga do Turina štiri ure, kar pričča, da je brzojavni promet reden.

Peterburg, 26. jan. Pouk na gimnazijah in realkah se je zopet pričel.

Peterburg, 26. januarja. V Putilovi tovarni je naznanjeno 12.000 delavcem, da morajo v 48 urah zapustiti stanovanja, ako ne pridejo delat.

Pariz, 26. jan. „Liberté“ je priobčila brzojavko iz Peterburga, ki pravi, da se v tamošnjih ministrskih krogih širi govorica, da je na odprtem morju prišlo do spopada med eskadro admirala Roždestvenskega in japonsko eskadro. V tem spopadu da so bile uničene tri japonske oklopnjače n dva križarja. Vest še ni potrjena.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanja barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Puščina v 24. urah v mm.
25	9. zveč.	743'8	-7'6	sr. szah.	jasno	
26	7. zjutr.	739'7	-4'8	sr. sever.	obl.	0'0
	2. pop.	740'1	-0'7	sl. svzh.		

Srednja včerajsnja temp. —10'0°, norm. —2'1°.

„Slovenska Matica“ naznanja vsem društvnikom pretužno vest, da je njen obornik in ustanovnik, gospod

Ivan Vauru

c. kr. gimn. profesor v p.

včeraj opoldne po daljši bolezni, v 73. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal. 151

Pokojsnikov pogreb bo jutri, v petek ob štirih popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu.

Gospodje odborniki in društveniki se najljubše vabijo, da se pogreba v obilem številu udeleže.

Ljubljana, 26. januarja 1905.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospod

Ivan Vauru

c. kr. gimn. profesor v p.

danes, dne 25. januarja ob 1. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 74. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v petek, dne 27. januarja ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče pri Sv. Krištofu.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v mnogih cerkvah. 150

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 25. jan. 1905.

Žalujoci ostali.

Svarilo.

Opozarjam vsakatega, ki bi na moje ime kaj dal bodisi v denarju ali v drugih vrednostih, ker podpisani nisem plačnik za nikogar.

Josip Černe,
urar.

147 1-1

143 3-1

Služba hranilničnega uradnika.

Mestna hranilnica v Novem mestu razpisuje tem potom provizorično službo hranilničnega uradnika z začetno letno plačo 1400 kron, v slučaju posebne sposobnosti po dogovoru tudi več. — Po enoletnem službovanju in dokazanem vsposobljenju nastavi se definitivno s pravico do pokojnine.

Prednost imajo prosilci, ki so že službovali pri kaki hranilnici, ali pa dovršili z dobrim uspehom višjo trgovsko šolo.

Lastnoročno pisane in z izpričevali opremljene prošnje vložiti je do **15. febr. t. l.**

Ravnateljstvo.

V Cerknici v Medenovi hiši

se odda 131 3-1

mesarija.

Več se izve pri

Ivan Modic-u
v Novivasi pri Rakeku.

V najem se dá oziroma tudi prodati

lepo posestvo

z zemljiščem vred ali samo poslopje.

Več o tem pové **Anton Vidmar**, posestnik v **Ambrusu št. 24**, pešta Zagradec, Fužine, Dolenjsko. 149 3-1

V najem se da trgovina

z opravo in stanovanjem vred

prav zraven župnijske cerkve. Kje, pove iz prijaznosti upravištvo tega lista. 132 3-2

Priporočam se slavnemu občinstvu v izvrševanje 122 8-1

kleparskih, galanterijskih in stavbinskih del 122 kakor tudi 8-2

strehe na zvonikih in strelovode 122 po najnižji ceni. 122

Karol Neuman, klepar na Jelenicah, Gor.

Dobro ohranjena lesena baraka se takoj po nizki ceni proda. Več se poizvé na **Dunajskicesti št. 69** nasproti topničarski vojašnici. 145 2-1

Voda! Voda! Voda!

Prva in edina domača tvrdka za vse vodovodne naprave. Inženir in vodni tehnik

K. LACHNIK

stavbeni podjetnik 144 1

Fran Josipova cesta 7 v Ljubljani Bethovenove ulice 4

prevzema sestave načrtov in proračunov za vodno preskrbitev kakor tudi brezhibno izvršitev takih naprav po zmernih cenah.

Tehnične izjave so brezplačne.

Tudi načrti so brezplačni, ako se izvršitev stavbe poveri tvrdki.

Najboljša izpričevala o **25 vodovodnih napravah** na **Kranjskem**, izvršenih pod **osebnim vodstvom lastnika tvrdke** so vedno na razpolago.

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd. patentirani najnovejši ameriški sistem prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-16

STREL v Mokronožu, Dolenjsko. Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

1059 100-64

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20, nasproti kavarne „Evropa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!